

Handbok för planplåtstäckning med Prelaq

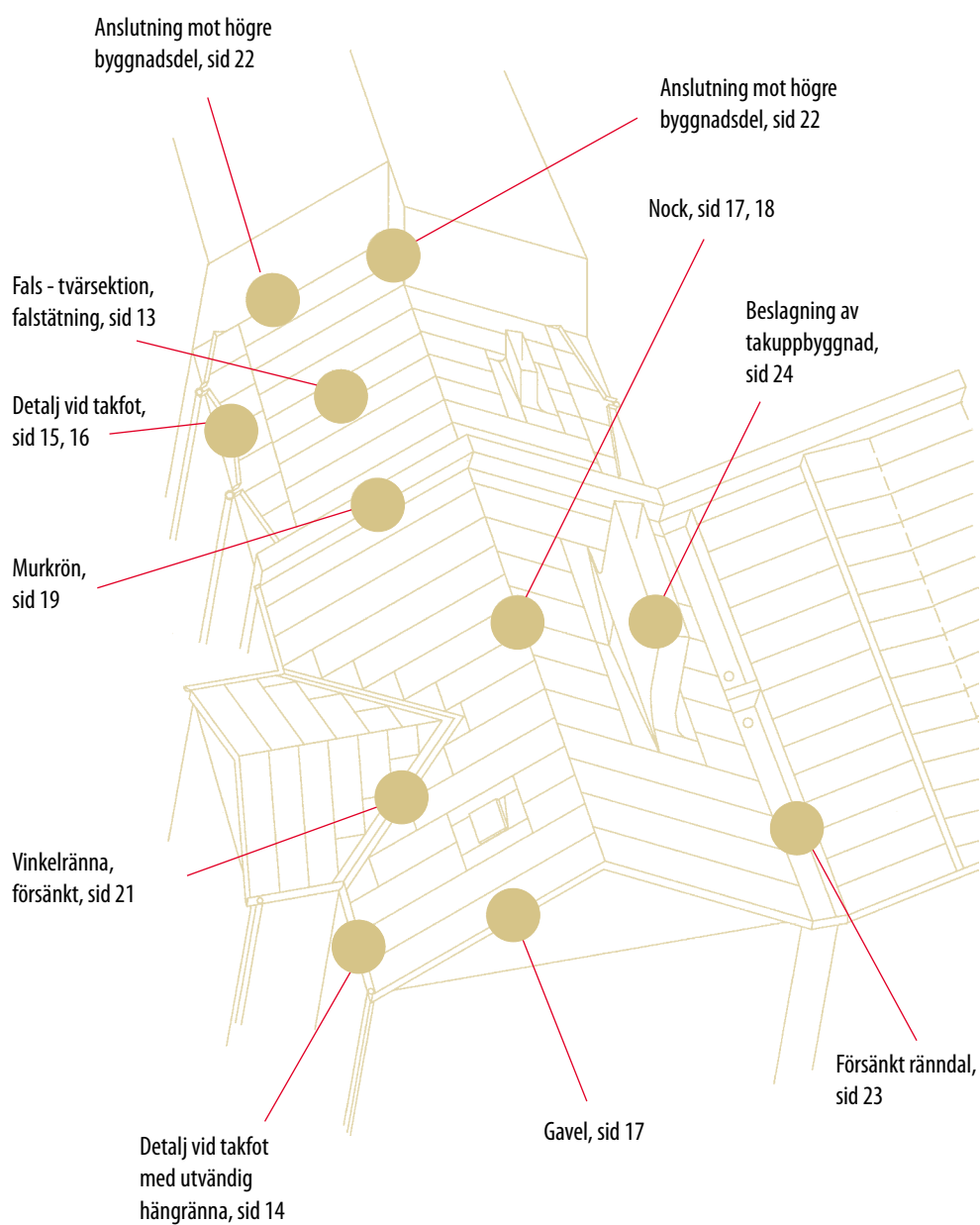
DEL 1 – UNDERLAG AV TRÄPANEL

Täckning på träunderlag – detaljlösningar

DETALJHÄNVISNINGAR

Numreringen av komponenterna hos typritningarna på sid 13–25 är gjorda i den ordning de normalt monteras.

Markeringarna i översikten nedan avser hänvisning till respektive sida i handboken.

Denna handbok är första delen av två. Del I behandlar bandtäckning med Prelaq PLX på underlag av träpanel, medan del II behandlar Prelaq PLX på underlag av bärande trapetsplåt och isolering av mineralull.

Anvisningarna i denna skrift är allmän-giltiga. Konstruktionsritningarna är dock endast avsedda att vara typlösningar och de bör från fall till fall modifieras och anpassas till aktuella förutsättningar.

I N N E H Å L L

- 4 Falsad plåt som taktäckningsmaterial**
- 5 När väljer man band- respektive skivtäckning?**
- 6 Material**
- 7 Temperaturrelater**
- 8 Bandlängder och fasta zoner**
- 9 Underlag för planplåtstäckning**
- 9 Infästning med klammer**
- 10 Vindbelastning, utdragskrafter
- 11 Klammerinfästning i träunderlag
Klammeravstånd
- 12 Täckning på träunderlag – typdetaljer**
- 13 Fals – tvärsnitt, falstättning
- 14 Detalj vid takfot – hängränna
- 15 Detalj vid takfot med fotränna för taklutning minst 30°
- 16 Detalj vid takfot med fotränna för taklutning 14-30°
- 17 Nock
- 17 Gavel
- 18 Ventilerandenock
- 19 Murkrön
- 21 Vinkelränna
- 21 Vinkelränna, försänkt
- 22 Anslutning mot högre byggnadsdel
- 23 Försänkt rännal
- 24 Beslagning av takuppbbyggnad
- 26 Arbetsutförande vid falsning**

Falsad plåt som tak-täcknings-material

Plåt som taktäckningsmaterial har lång tradition. Plåtmaterialet har dock förändrats under åren. I slutet av 1800-talet började man använda förzinkad plåt som sedan målades på plats.

Idag används nästan uteslutande fabriksmålade plåt där SSAB Tunnpålat är dominerande leverantör med Prelaq.

Under 1800-talet använde man sig skivtäckning vid takarbeten med plåt. Skivtäckning innebär att man utgår från skivformat och falsar ihop plåten med stånd- och tvärfalsar. Skivtäckning används idag mest på byggnader där man vill framhäva utseende och kvalitet men även för att ta till vara gammal taktäckningstradition.

Idag dominerar dock bandtäckning som metod för planplåttäckning.

Det finns många skäl som talar för plåt som taktäckningsmaterial. Antingen det gäller tak på industri-, affärs- eller bostadshus är motiven utseende, säkerhet mot brand, tålighet mot mekanisk påverkan och livslängd. Färgbelagd stålplåt är dessutom återvinningsbar till 100% vilket gör plåten till en i högsta grad miljöanpassad produkt.

Liten taklutning talar i många fall för bandtäckning som ytbeläggning.

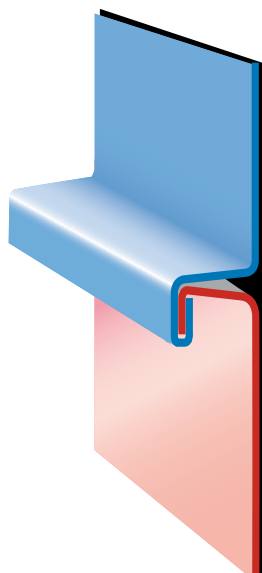
Bandtäckning är lämplig även för renovering av tak och kan kombineras med extra värmeisolering.

FALSAD PLÅT PÅ VÄGGAR

Band eller skivbeklädnader på väggar ger många möjligheter till stilfulla och djärva utformningar.

Vanligtvis utförs väggbeklädnader av hellånga band som sammanfalsas med förfalsad ståndfals till så kallad vinkelfals, se vidstående figur.

Banden kan placeras horisontellt, lutande eller

vertikalt. Genom vinkelfalsen får man en starkare markering av plåtens skarvar. Det är dessutom lättare att åstadkomma god planhet och undvika slagmärken i plåtytan.

Vid horisontell eller lutande bandplacering skall falsen alltid vändas enligt figuren med hänsyn till täthetskrav.

I för vind utsatta lägen kan det finnas skäl att minska falsavståndet till 300-500 mm för att förhindra utmattningsskador och buller från plåtens rörelser till underliggande utrymmen. Detta kan annars vara ett problem vid inklädnad av ventilationsuppbyggnader.

Som underlag till en vägg-täckning används vanligtvis plywood med underlagspapp.

Vid väggbeklädnader där man av estetiska skäl vill framhäva fasaden kan användas även plåt i skivformat som sammanfogas genom olika typer av falsar. Eftersom man vill undvika slagskador etc. väljs ofta slussfals eller överlapps-skarv som skarvningsmetod. Vidare kan plåten även utformas med fjälltäckning. Metoden innebär i regel att sammanfalsning utförs som enkel liggande hakfals på underlag av träläkt. Skivbeklädnader på fasader bör utformas i samråd med sakkunnig.

I princip kan alla byggnader täckas med planplåt. En av de begränsningar som förekommer är takets lutning som i Norden skall vara minst 1:10 eller 5,7°. Vid hellånga band där taket avvattnas med yttre hängrännor och där inga hinder finns i form av takluckor eller dylikt kan en lutning ned till 3,6° (eller ca 1:16) accepteras.

Det normala avståndet mellan plåtens falser är 600 mm vilket innebär en plåtbredd av 670 mm. Ibland uppstår en bulighet hos plåten som är en naturlig egenskap hos materialet. Om detta uppfattas som störande kan falsavståndet minskas till 500 mm.

I de fall man ytterligare vill framhäva plåttaket och ansluta till gammal taktäckningstradition väljer man skivtäckning. Den ger inte bara ett mönster åt taket utan ger även en uppstyvande funktion som kan utnyttjas för tak i vindutsatta lägen.

För branta tak, vid taklutning över 14 grader, kan skivtäckning användas av utseendeskäl men också för att skivorna är lättare att hantera och kan falsas ihop på platsen.

När väljer man band- respektive skivtäckning?

Prelaq PLX,
Hornsgatan i Stockholm.

Material för planplåts- täckning

I SSAB Tunnplåts sortiment för planplåstäckning ingår färgbeldad plåt med två olika färgsystem nämligen Prelaq PLX och Prelaq P 175 PLX och dessutom plåt med obeldad metallyta, Aluzink 185 PLX.

Samtliga kvaliteter är anpassade för såväl maskin- som handfalsning. Mjukheten gör att återfjädringen är praktiskt taget obefintlig och detta är av största betydelse för att täta falsar skall kunna utföras.

Sträckgränsen hos materialet är ca 180 N/mm². Plåttjockleken är i standardutförande 0,6 mm.

FÄRGBELAGD PLÅT – PRELAQ

Hus AMA 98 föreskriver metallbeläggningar hos stålplåt för planplåstäckning. I Prelaq PLX används varm-förzinkning Z 350, alltså 350 g/m² zink på plåtens båda sidor vilket innebär metallbeläggningstjockleken ca 25 µm (0,025 mm) per sida.

FÄRGSYSTEM I TVÅ VARIANTER

Prelaq Nova levereras i två utförande hos färgbeldagningen, i normalutförande (Prelaq Nova) och i matt utförande (Prelaq Nova Matt). Estetiska krav styr vilken som är lämplig i varje enskilt fall. Prelaq Nova Matt är synnerligen lämplig för bandtäckning.

Beläggningen klarar såväl maskin- som handfalsning. Beläggningen har mycket god glans- och kulörhållning samt ett korrosionsskydd.

Beläggningen redovisas i särskilt produktblad.

På plåtens undersida används en tunn baksidesfärg av epoxityp. Den har en blå kulör. Plåten är märkt på baksidan med Prelaq och datum för tillverkning.

För bandtäckning är det viktigt att ta hänsyn till de rörelser hos bandet som uppstår vid temperaturförändringar. Om inte rörelsemöjligheter finns vid språng, mot tak uppbyggnader eller mot en vägg, kan skador uppstå i plåten.

Alla material utvidgas eller krymper då temperaturen förändras. Aluminiumplåt och zinkplåt har en längdförändring som är ungefär dubbelt så stor som stålplåt. På sommaren ökar plåten sin längd men förkortas på vintern. Temperaturen sommartid kan

uppgå till + 75° C på ett tak medan man vintertid bör räkna med -35° C i norden. Även underlaget längdförändras varför nedanstående beräkningar är på säkra sidan.

Temperaturen på plåten vid det aktuella lägnings-tillfället arbetet avgör hur den förändras från sitt utgångsläge sommar respektive vinter. I tabellen nedan kan man läsa ut vilken längdförändring per längdmeter plåt man kan förvänta sig vid olika läggningstemperaturer.

L avser avståndet i meter från fast punkt till plåtände.

Temperaturrörelser

Tabell 1. Längdförändring vid olika läggningstemperaturer.

Lägnings- temperatur ° C	Längdförändring i mm	
	Sommar (+75° C)	Vinter (-35° C)
-10°	+ 1,0 · L	- 0,3 · L
0°	+ 0,9 · L	- 0,4 · L
+10°	+ 0,8 · L	- 0,5 · L
+20°	+ 0,7 · L	- 0,7 · L
+30°	+ 0,5 · L	- 0,8 · L

Exempel:

Temperatur vid läggning: + 10° C
Avstånd L från fast punkt till språng: 7 meter

Ger längdförändring vid språng:

Längdutvidgning sommar: $+0,8 \cdot 7 = ca + 6 \text{ mm}$

Sammandragning vinter: $-0,5 \cdot 7 = ca - 4 \text{ mm}$

Det är viktigt att man tar hänsyn till temperaturrörelserna så att inte plåten eller dess infästningar skadas. Längre bandlängder skall fästas in med både fasta och

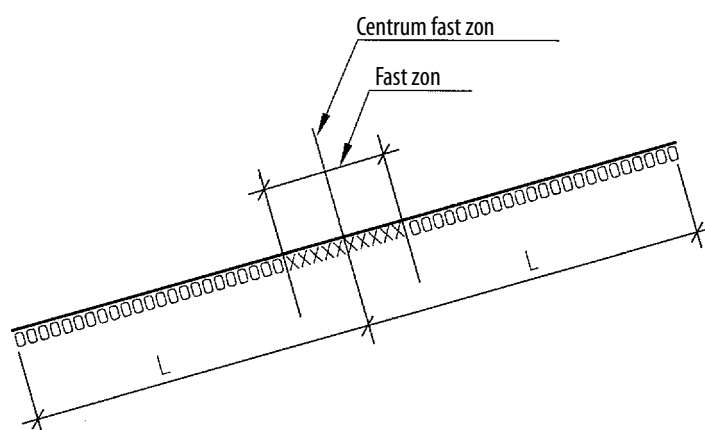
glidbara klammer. I skarvar och anslutningar måste utrymme finnas för utvidgning och sammandragning.

Bandlängder och fasta zoner

Hur långa bandlängder man kan tillåta avgörs av temperaturrörelserna och möjligheten att ta upp dessa. Enligt HusAMA 98 får ett plåtbånd i stål utföras med en obruten längd av 15 meter från fasta zons centrum.

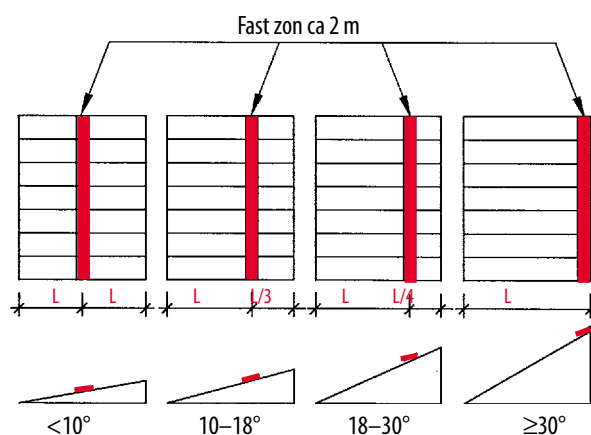
Som fast zon betraktas fast klammerinfästning, eller annan fast punkt där inga rörelser kan eller skall tas upp. Fasta klammer medger ingen rörelse av bandet i dess längsriktning

medan glidbara kan uppta en viss rörelse hos bandet. Se även avsnittet Infästning med klammer. Av avgörande betydelse för hur långa bandlängder som kan tillåtas är hur den uppkomna temperaturrörelsen kan tas omhand vid anslutningar.

Figur 1. Fasta och rörliga zoner.

Den fasta zonen skall placeras på samma höjdnivå i takfallet och placeras vid olika lutningar enligt figur 2.

Figur 2. Fasta zons läge.

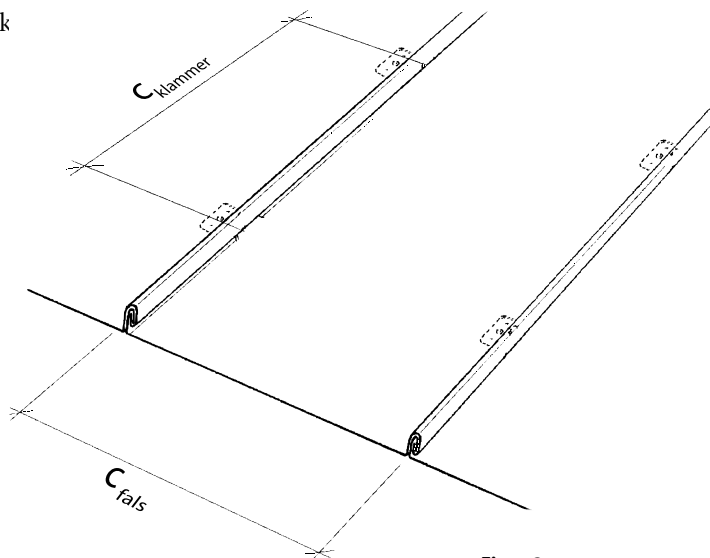
Zonens läge skall redovisas i handlingar och bandlängden anges i förhållande till dess centrum. Täckningen skall alltså ha en fast zon som är ca två meter lång där fasta klammer används medan övriga infästningar görs med rörliga klammer.

Planplåttäckning kan utföras på olika typer av fasta underlag. Det vanligaste underlaget är in-brädade tak av trä eller plywood. Lämplig tjocklek hos råsponten är 23 mm vid ett upplagsavstånd på åsar av 1,2 meter. Om plywood används måste tjockleken anpassas så att underlaget får samma styvhet som trävirket. Minsta tjock

vara 19 mm på 1,2 m upplagsavstånd för att klammern skall få en god infästning. Mellan det inbrädade taket och band-täckningen skall det alltid finnas en underlagstäckning av papp. I kapitel JSB.1 i HusAMA 98 finns beskrivning för val av underlagspapp. Pappen

bör vara i kvalitet YAP 2200. Vid omtäckning av tak där gammal ojämn panel utgör underlaget kan man istället behöva en tjockare kvalitet som YAP 2500. Denna kvalitet kan dock medföra att pappskarvarna ger markering i plåtbanden.

Underlag för planplåttäckning

Figur 3

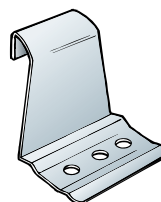
Klammerns uppgift är att förankra plåtbandet till underlaget. De hakas på den kant som sedan bildar den inre plåten i den färdiga falsen.

Klammer för infästning skall vara tillverkade av metallbelagd stålplåt, alternativt rostfri plåt och ha en brotthållfasthet av minst 1 kN. Klammern skall ha rätt höjd i förhållande till falsens utformning. Inom fast zon (se Temperaturrelater och bandlängder) skall fasta klammer monteras och glidbara på övriga ytor. Vid montage måste man se till att gliddelen är mittcentrerad för att rörelsen hos banden skall tas upp åt båda håll. Klammer fästes normalt till träunderlag

med förzinkad eller rostfri skruv.

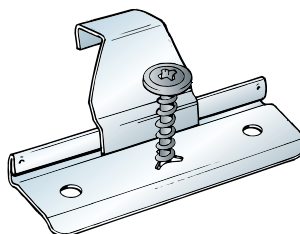
Ett flertal företag levererar klammer för träunderlag för användning till de falsar som formas i de moderna falsupptagningsmaskinerna. Klammer kan också erhållas med fastsatt skruv som därmed ger ett snabbare och enklare montage.

På marknaden finns ett speciellt verktyg med vars hjälp montering och fast-skruvning kan ske i ett moment och där arbetet kan ske i stående ställning. Detta är speciellt lämpligt vid låglutande tak.

Figur 4

Exempel på fast klammer.

Figur 5

Exempel på glidklammer med förmonterad skruv.

Infästning med klammer

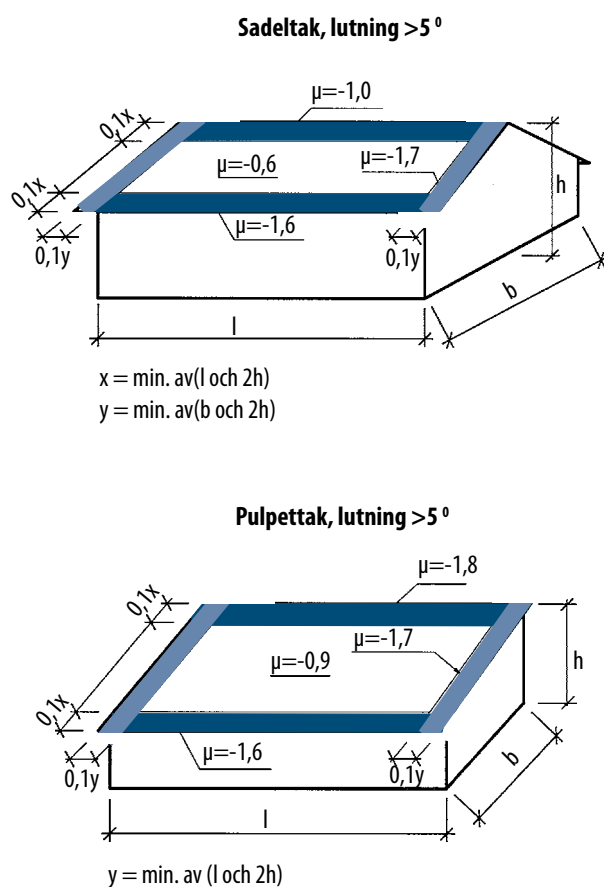
Vind- belastning

Taket på en byggnad påverkas av sugkrafter som uppstår av vinden. I de skandzonerna längs takets ytterkanter uppgår vindsuget till 2-3 gånger så högt värde som innerytan.

Den dimensionerande vindlasten för en aktuell byggnad bestäms utifrån byggnadens höjd, utformning och geografiska belägenhet. I Boverkets skrift BKR 99 och Boverkets

handbok "Snö- och vindlast" anges förutsättningarna för att bestämma den aktuella vindlasten.

I figuren nedan anges det värsta tänkbara fallet för sadel- och pulpettak. Lägre värden kan utläsas i Snö- och vindlast för specifika fall. För bågtag gäller högre värden.

Figur 6.

I respektive takzon beräknas den dimensionerande suglasten som:

$$q_d = \mu \cdot 1,3 \cdot q_k \text{ (kN/m}^2\text{)}$$

där q_d är dimensioneringsvärde för vindlasten
 μ är formfaktor enligt figur 6 eller "Snö- och vindlast".
1,3 är partialkoefficient för variabel last.
 q_k är karakteristiskt hastighetsstryck enligt Boverkets skrift Snö- och vindlast.

Utifrån den dimensionerande suglasten beräknas utdragskraften F_t på klammerns infästning som

$$F_t = q_d \cdot c_{\text{klammer}} \cdot c_{\text{fals}} \text{ (kN)}$$

där
 c_{klammer} är klammeravstånd längs falsen (se figur 3).
 c_{fals} är falsavstånd mellan falsar (se figur 3).

Infästning av klammer bör ske med skruv. Normalt behövs endast en skruv i varje klammer. I Boverkets Konstruktionsregler BKR 99 kap 5:245 och 5:31 anges förutsättningar för att beräkna utdragskrafter i träunderlag. I tabell 2 redovisas dimensionerande utdragsvärden för 4,0 mm skruv i träunderlag.

Klammerinfästning i träunderlag

DIMENSIONERINGSVILLKOR

Utdragskraften F_t skall vara mindre än eller lika med det dimensionerande utdragsvärdet R_d för klammerns infästning ($F_t \leq R_d$)

KLAMMERAVSTÅND

Klammer skall enligt HusAMA 98 monteras med ett största avstånd av 450 mm längs falsen. Vi rekommenderar istället skruvinfästning och då kan

klammeravståndet normalt sättas till 600 mm men i randzoner i vindutsatta lägen måste en beräkningskontroll göras. Ritningsunderlaget skall innehålla uppgifter om klammeravstånd på takets olika ytor.

Det är alltid ekonomiskt och tekniskt motiverat att anpassa klammeravståndet till aktuella vindlaster, fästdon och underlag.

Med ovan angivna förutsättningar anges i tabell 3 lämpliga klammeravstånd med 1 st skruv per klammer.

Paneltjocklek mm	R_d kN
16	0,55
19	0,69
23	0,87
25	0,96

Tabell 2.
Dimensionerande utdragsvärden för skruv.

- Träpanel eller plywood
- En skruv min $\varnothing 4,0$ mm
- Klimatklass 2 enligt BKR kap 5:21
- Lasttyp C enligt kap 5:22
- Dimensioneringsvärde R_d enligt BKR 99, 5:3121

Vindlast q_k kN/m ²	Sadel- och pulpettak. Klammeravstånd i mm.		
	Inneryta	Randzon	Hörn ¹⁾ $\mu = -2,6$
0,4	600	600	600
0,5	600	600	600
0,6	600	600	600
0,7	600	600	600
0,8	600	600	530
0,9	600	600	470
1,0	600	600	430
1,1	600	560	390
1,2	600	510	360

Tabell 3.
Klammeravstånd för sadel- och pulpettak.

- Underlag av 23 mm träpanel
- 1 skruv per klammer
- Formfaktorer för vind enligt Boverkets "Snö- och vindlast"
- Falsavstånd 600 mm.
- övriga förutsättningar enligt tabell 2.

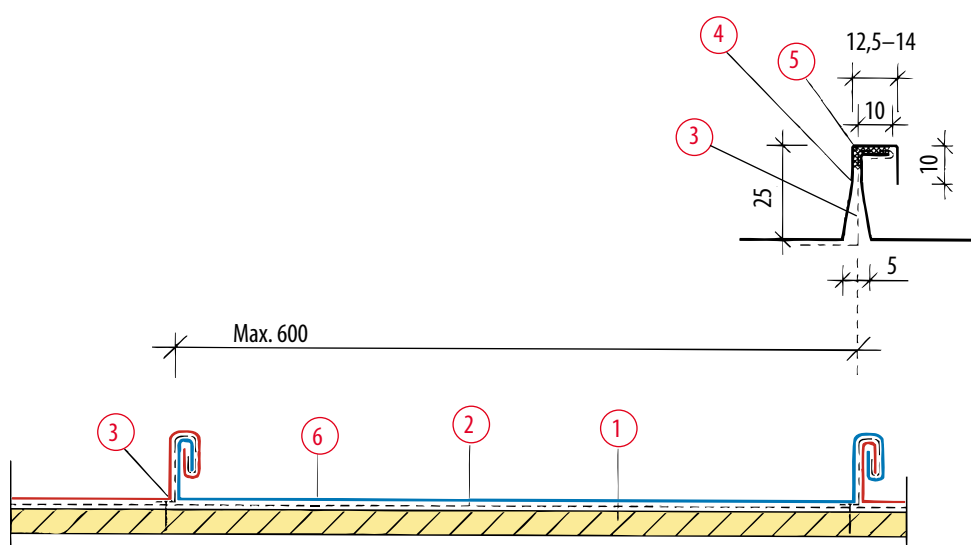
¹⁾ Gäller för takets hörn endast vid taklutning $< 5^\circ$ på en sträcka av 0,25x gånger 0,25 y (0,25x) i hörn enligt figur 6.

Täckning på träunderlag – typdetaljer

Falstättningsmedel skall appliceras på alla ytor hos plåten som har kontakt med varandra. Överflödigt falstättningsmedel skall avlägsnas på den utvändiga plåtytan. Falstättningsmedlet skall ge falsen vattentät-het och ha god beständighet samt vara beskaffat så att det inte angriper färgbe-läggningen.

Fals- tvärsnitt

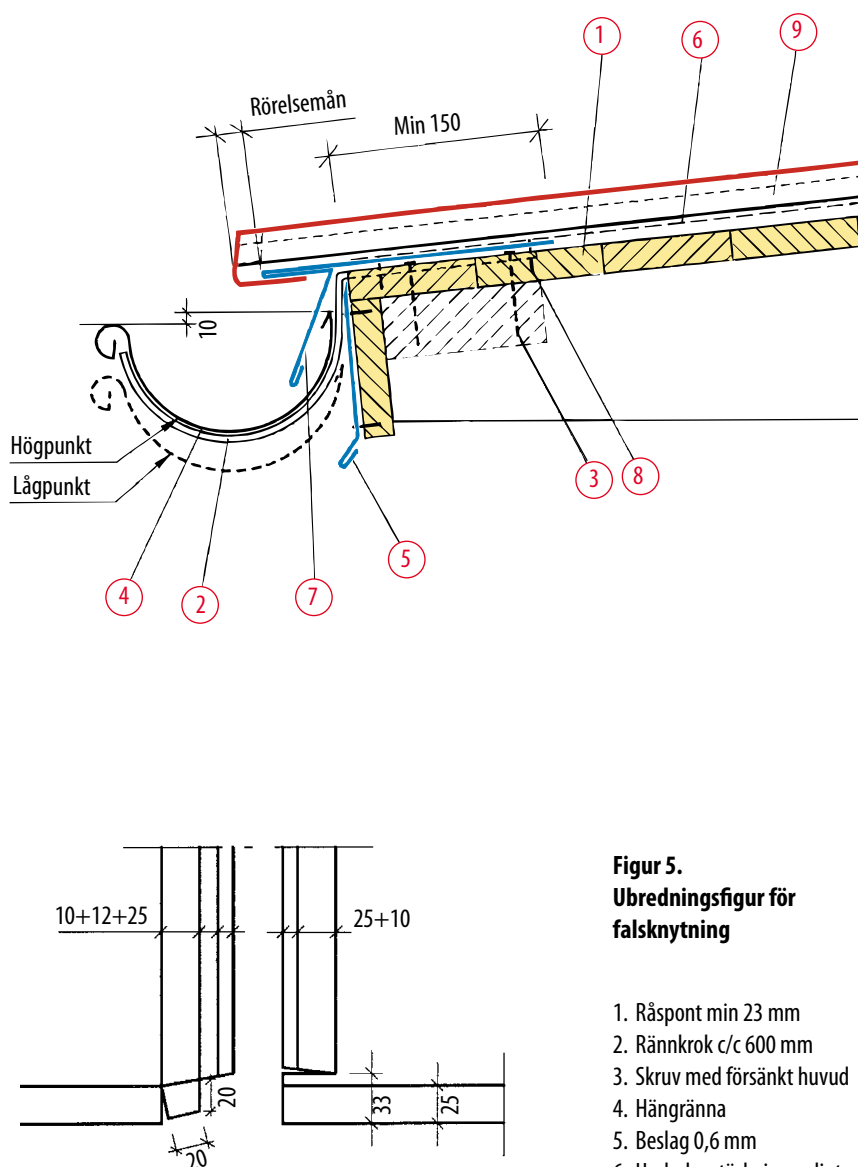
1. Råspont min 23 mm
2. Underlagstäckning
enl. Hus AMA 98 JSB.1
3. Klammer c max 600 mm
med skruvfästning.
Dim. från fall till fall i randzoner
4. Fals
5. Falstättningsmedel
6. Prelaq PLX

Detalj vid takfot – utvändig hängränna

Vid bandtäckning skall banden anslutas till rörelsefog och språng med enkel språngfals. Rörelsemånen skall vara så stor att bandtäckningen griper om språnget även vid största längdökning av bandet och inte vara så liten att bristningar uppstår i bandet vid sammandragning, se avsnittet Temperaturrörelser och bandlängder.

Språnget skall inte knäckas nedåt så att rörelsemöjligheten förhindras.

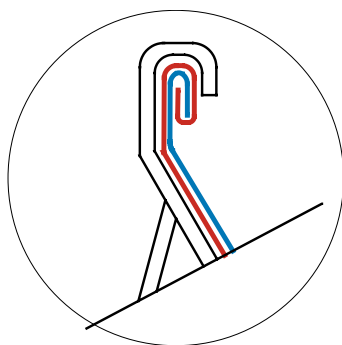
Vid språng kan taktäckningen avslutas antingen med knuten ståndfals enligt nedan eller med kullslagning. Kullslagning brukas utföras både med omfalsningen ned och upp. Utförandet är regionalt betingat.

Figur 5.
Utbredningsfigur för
falsknytning

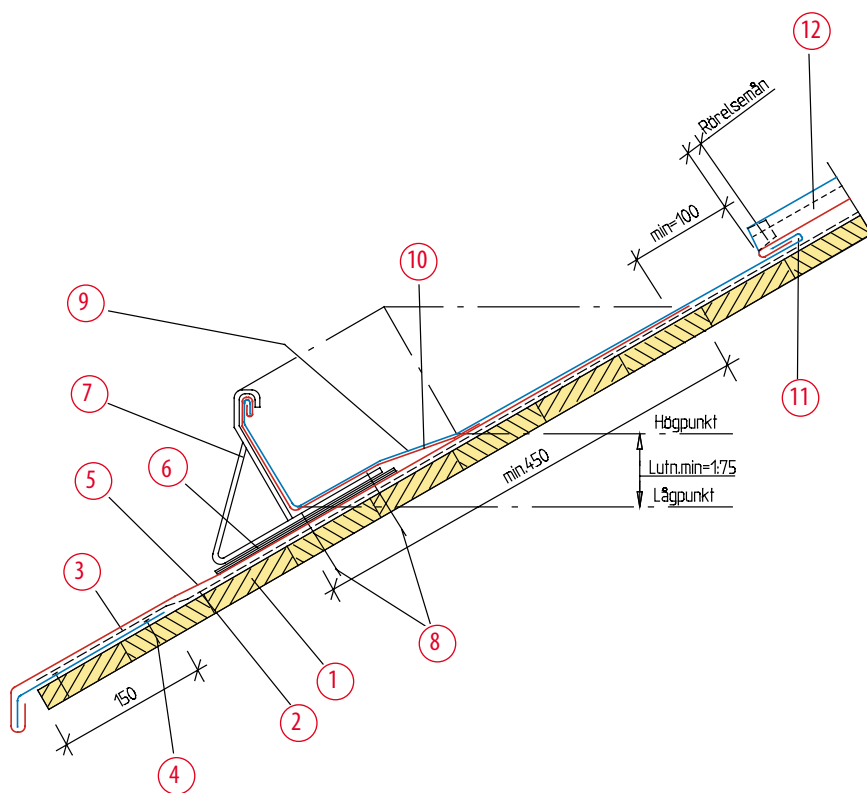
1. Råspont min 23 mm
2. Rännkrok c/c 600 mm
3. Skruv med försänkt huvud
4. Hängränna
5. Beslag 0,6 mm
6. Underlagstäckning enligt HusAMA 98 JSB 1
7. Fotplåt 0,6 mm
8. Kamspik c150 i sick-sack
9. Prelaq PLX

Vid bandtäckning måste anslutningen mellan tak-täckningen och fotrännan utföras så att rörelser i bandet inte hindras. Detta kan ske genom att man utför en rörelsefog med en enkel förstorad hakfals.

Detalj vid takfot med fotränna

För taklutning minst 30°

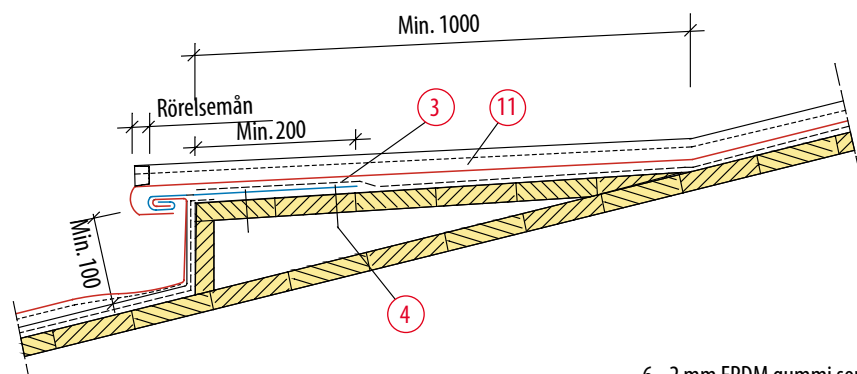
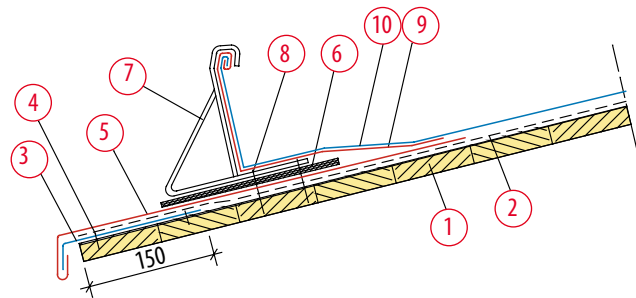
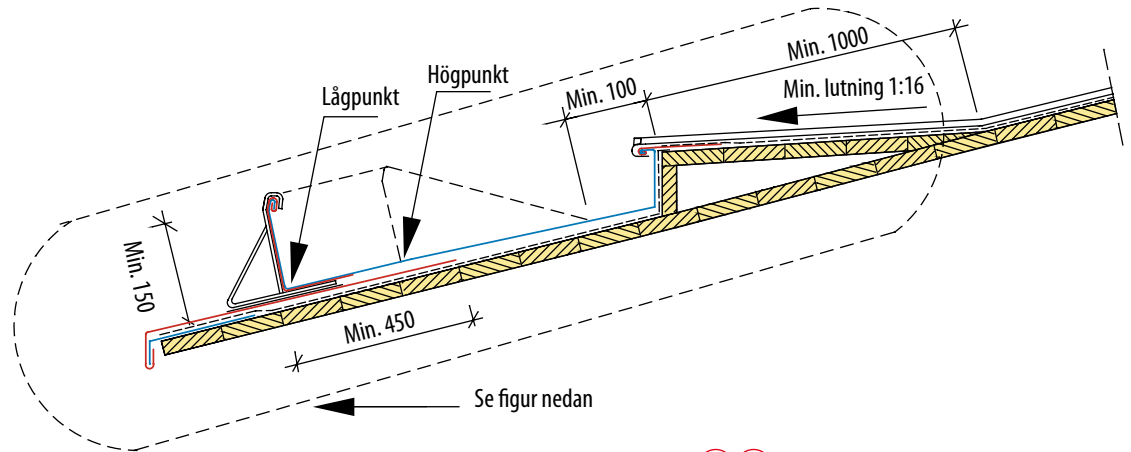
1. Råspont min 23 mm	8. Infästning av konsolkrok dim. från fall till fall
2. Underlagstäckning enl. Hus AMA 98 JSB.1	9. Rännplåt av Prelaq PLX med max 950 mm falsavstånd
3. Språngbleck 0,6 mm	10. Ytterbeklädnad av Prelaq PLX
4. Kamspik c150 i sick-sack	11. Enkel förstorad hakfals med rörelsemån
5. Fotplåt, 0,6 mm (dras upp 450 mm under rännplåt)	12. Prelaq PLX
6. 2 mm EPDM gummi som tätning mellan konsolkrok och fotplåt	
7. Konsolkrok c max 400 mm	

När fotränna skall användas vid tak med lutning under 30° måste anslutningen göras med en rörelsefog som förhindrar att vatten tränger in. Utförandet kan användas ned till 14°. Fotränna skall ej användas vid lägre taklutningar.

Vid taklutningar mellan 14° och 30° bör man noga beakta kravet på nivåskillnad mellan rännkanten och rännfalsen/anslutningen till taktäckningen. Istället för uppbyggnad för rörelsefog kan man sänka rännan i motsvarande grad.

Detalj vid takfot med fotränna

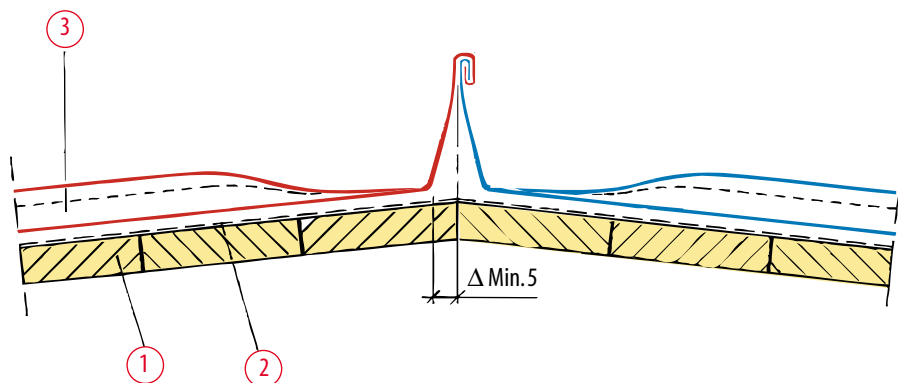
För taklutning 14° – 30°

1. Råspont min 23 mm
2. Underlagstäckning enl. Hus AMA 98 JSB.1
3. Språngbleck 0,6 mm
4. Kamspik c150 i sick-sack
5. Fotplåt, 0,6 mm (dras upp 450 mm under rännplåt)

6. 2 mm EPDM gummi som tätning mellan konsolkrok och fotplåt
7. Konsolkrok c max 400 mm
8. Infästn av konsolkrok dim. från fall till fall
9. Ytterbeklädnad av Prelaq PLX
10. Rännplåt av Prelaq PLX
11. Prelaq PLX

Höjden pånockfalsen
bör anpassas till kravet på
rörelsemån för olika band-
längder.

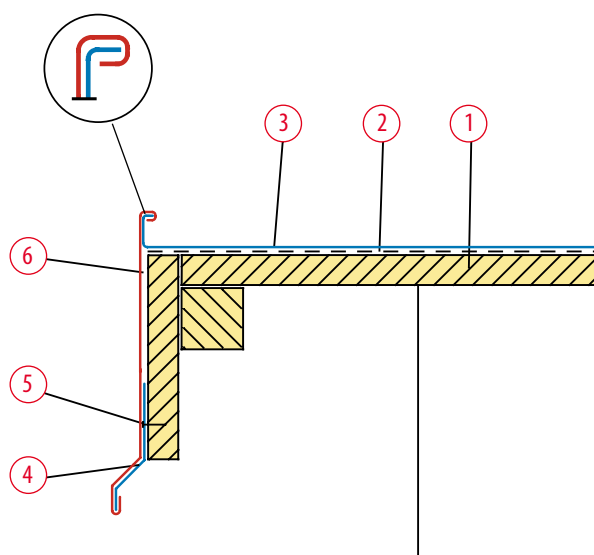

Detalj vidnock

Falsadnock

1. Råspont min 23 mm
2. Underlagstäckning enligt
Hus AMA 98 JSB.1
3. Prelaq PLX

Hängskiva skall utföras i
skivformat med en största
längd av 1950 mm och
skarvas med enkla hakfal-
ser eller slusskarvar, vid
putsade fasader dock endast
med enkla hakfalsar.

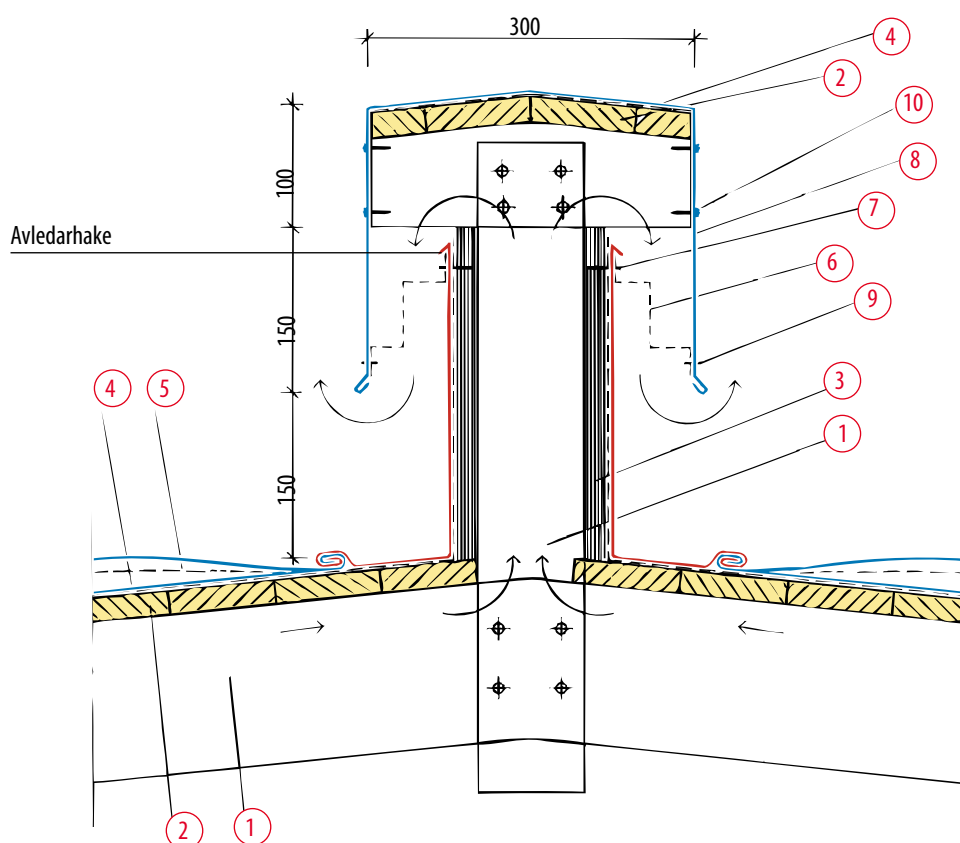

Detalj vid gavel – hängskiva

1. Råspont min 23 mm
2. Underlagstäckning enligt Hus
AMA 98 JSB.1
3. Prelaq PLX
4. Kontinuerligt fästbleck
5. Kamspik c300
6. Beslag 0,6 mm

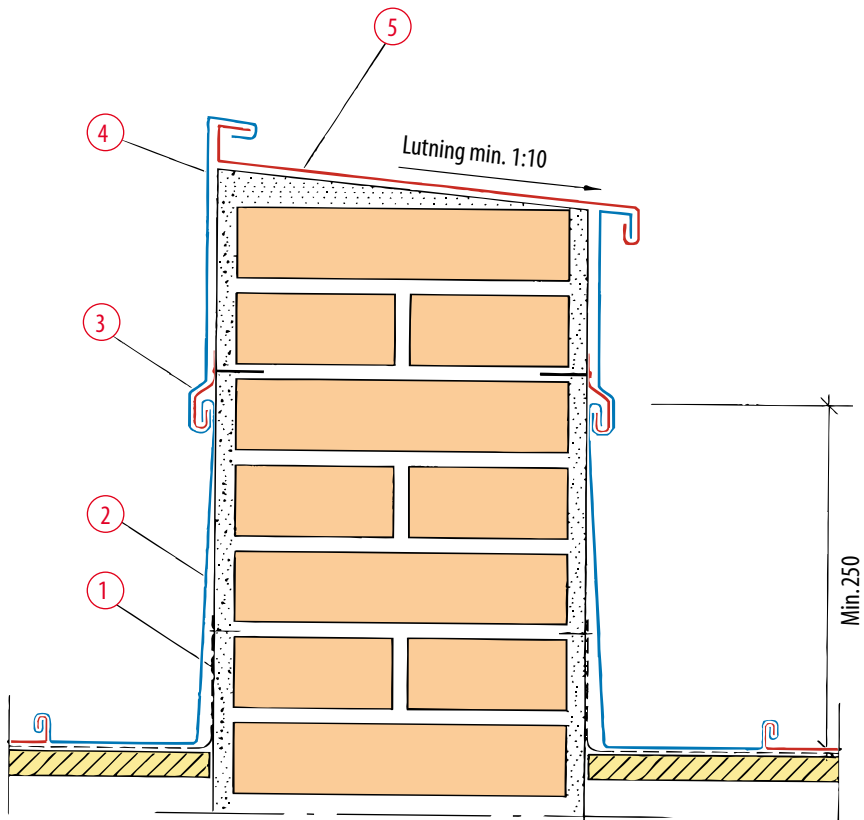
Konstruktionen ger en teoretiskt ventilationsarea av ca 600 cm²/meternock.

Ventilerande nock

1. Trästomme c max 1200
2. Råspont min 23 mm
3. Plywood min 23 mm
4. Underlagstäckning enligt Hus AMA 98 JSB.1
5. Prelaq PLX
6. Perforerad plåt ϕ 3 Δ 6
7. Skruv c 300
8. Nockbeslag 0,6 mm
9. Blindnit ϕ 4,0 c 300
10. Rostfri borrarande skruv c max 1200

Murkrön

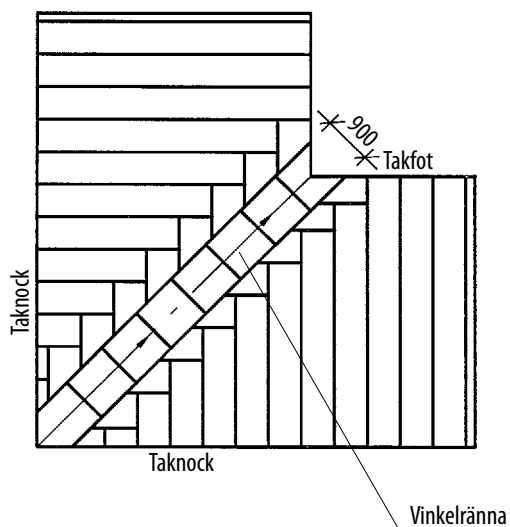

1. Underlagstäckning enligt
Hus AMA 98 JSB. 1
2. Ståndskiva Prelaq PLX max oskarvad längd 6 m
3. Hakklammer c 600
4. Sidobeslag 0,6 mm
5. Murbeslag, tvärfalser dubbla hakfalser

Skivtäckning med Prelaq PLX

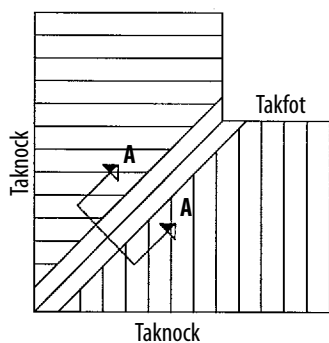
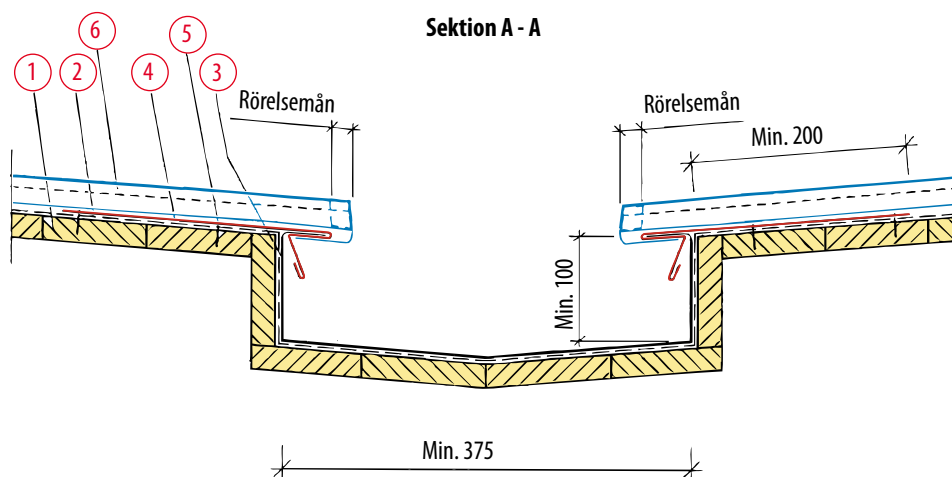
Hus AMA anger att vinkelränna skall utföras i skivformat med ett största falsavstånd av 1200 mm och anslutas till skivtäckningen med stående vinkelrännfals. Detta för att tillse rörelsebehovet hos materialet. Även en bandtäckning enligt ovanstående figur skall anslutas till vinkelrännan med sneda sidbitar.

Vinkelränna

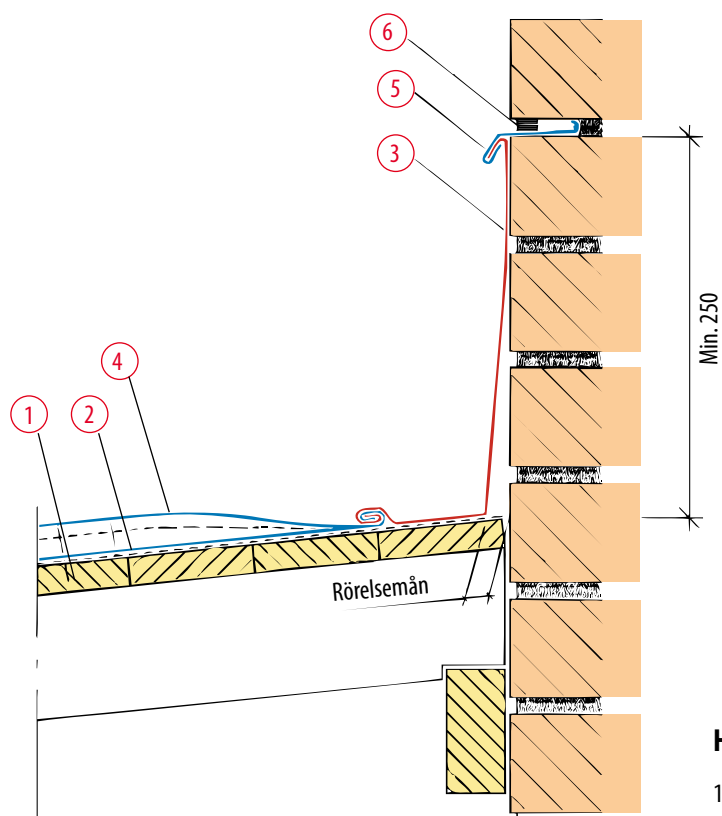
Vinkelränna utförd enligt nedan klarar rörelsebehovet hos banden på ett bra sätt. Sneda sidbitar krävs inte i detta utförande.

Försänkt vinkelränna

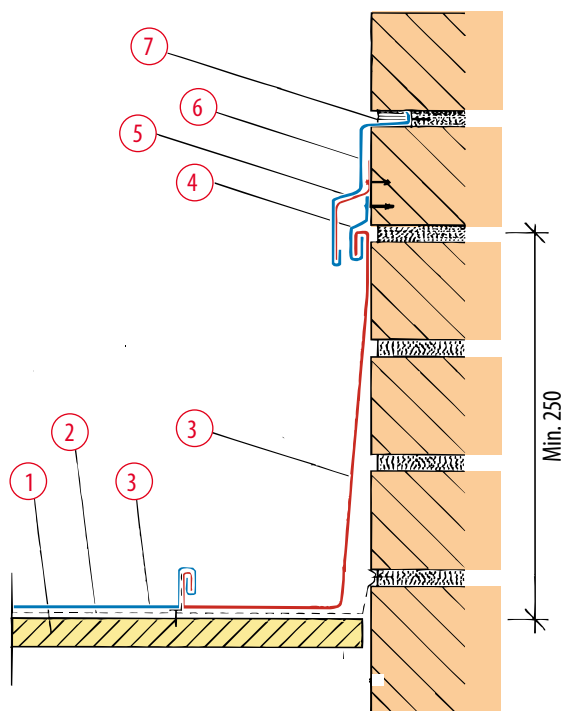
1. Råspont min 23 mm
2. Underlagstäckning enligt Hus AMA 98 JSB.1.
Under ränna enl. JSC.1 helklistrad.
3. Ränna av Prelaq PLX. Max oskarvad längd 6 m.
4. Fotplåt 0,6 mm
5. Kamspik c150 i sick-sack
6. Prelaq PLX

Anslutning mot högre byggnadsdel

Högpunkt

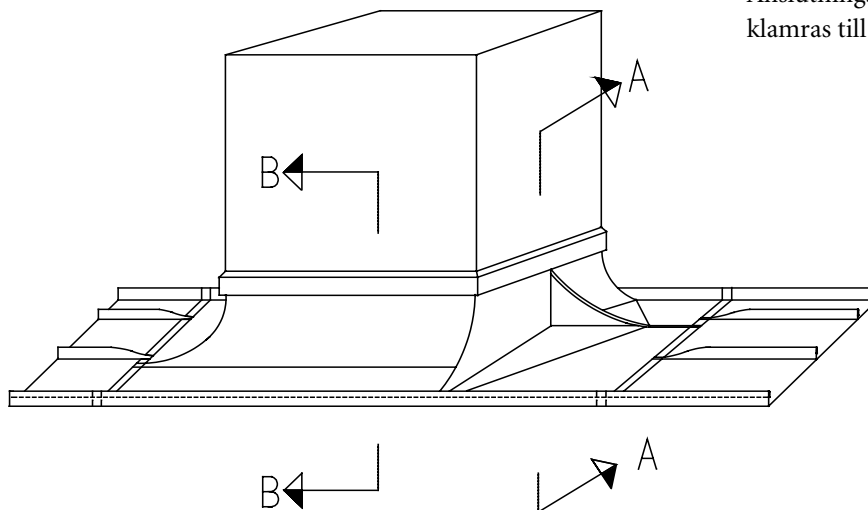
1. Råspont min 23 mm
2. Underlagstäckning enligt Hus AMA 98 JSB.1
3. Prelaq PLX
max oskarvad längd 6 m
4. Prelaq PLX
5. Beslag 0,6 mm
6. Fogmassa enligt Hus AMA 98 kap. ZS

Sida

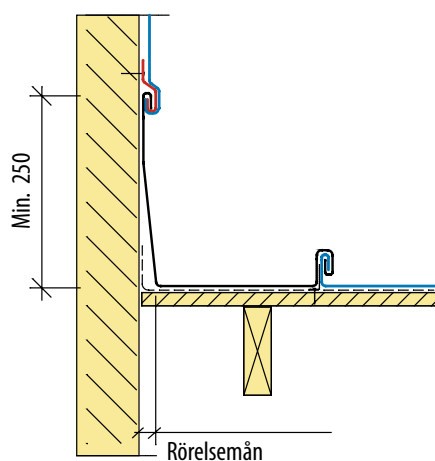
1. Råspont min 23 mm
2. Underlagstäckning enligt Hus AMA 98 JSB.1
3. Prelaq PLX
4. Fästbleck 0,6 mm
5. Kontinuerligt fästbleck 0,6 mm Fästes i stötfogar
6. Beslag 0,6 mm
7. Fogmassa enligt Hus AMA 98 kap. ZS

Beslagning av takupp- byggnad

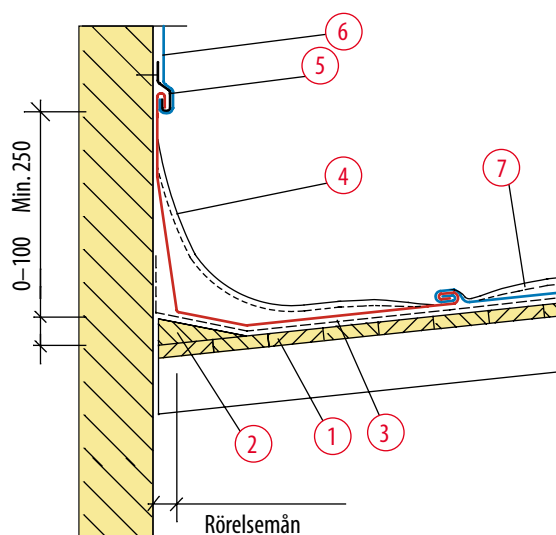

Kringtäckningen skall utföras av samma material som taktäckningen. Ståndskivor skall dras upp minst 250 mm på takuppbyggnaden samt hopfalsas med sidobeslagen. I hörn skall svängda falsar utföras. Rörelsemån skall beaktas. Anslutningsfalsen skall ej klamras till underlaget.

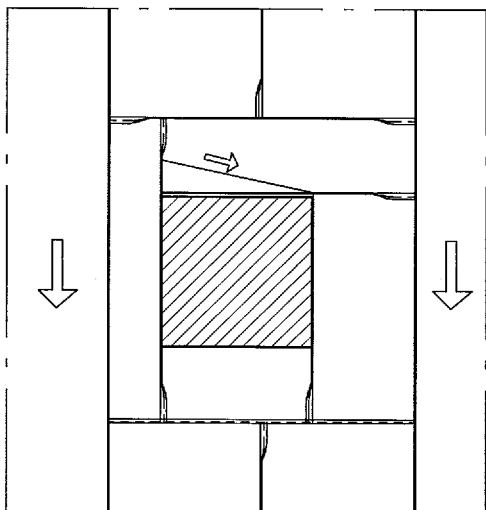
Sektion B - B

Sektion A - A

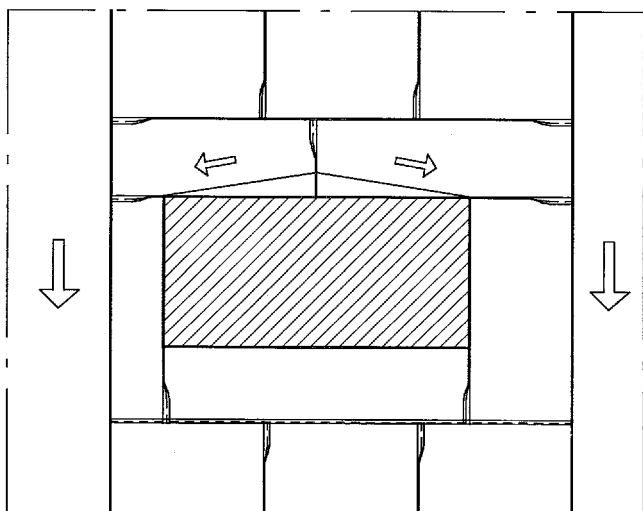

1. Råspont min 23 mm
2. Uppbyggnad av skorstensränna med konisk trekantlist av trä
3. Underlagstäckning enligt HusAMA 98 JSB.1
4. Ståndskiva 0,6 mm
5. Hakklammer c600
6. Beslag 0,6 mm
7. Prelaq PLX

**Öppningsbredd
mindre än ca 1000 mm**

Vid uppbyggnad inom
två bandbredder görs skor-
stensränna med
lutning åt ena hållet.

**Öppningsbredd
större än ca 1000 mm**

Vid större uppbyggnader
bör skorstensränna utföras
med lutning åt båda hållen.

Arbets- utförande vid falsning

FALSUPPTAGNING

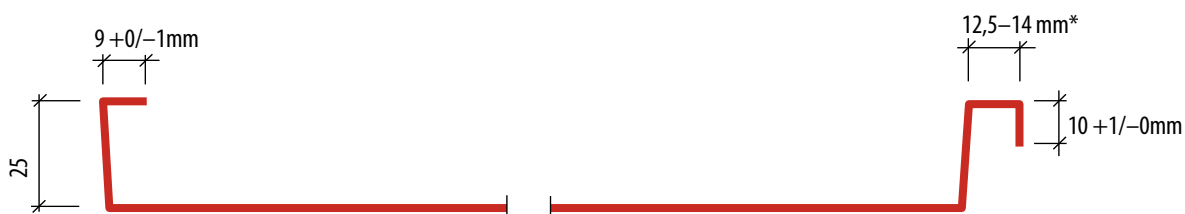
Vid bandtäckning sker bearbetning av plåtbanden i två steg, dels vid falsupptagning, bild intill, dels vid falsslutning som utförs med falsslutare på taket

Tidigare förekom både enkel- och dubbelfalsning vid bandtäckning, men med de moderna maskiner som finns idag utförs uteslutande dubbelfalsning.

Oavsett vilka maskiner som används är det viktigt att de är rätt inställda och att de sköts och underhålls på rätt sätt. Att t ex inmatningsborden och inställning kontrolleras på falsupptagaren, att formningstrissorna hålls rena är viktigt för att skador i färgskiktet inte skall uppstå på falsen. Kontroll måste även ske av falsens mått inför den efterföljande falsslutningen på taket. För att åstadkomma en bra fals är det viktigt att kontrollera två mått efter falsupptagning.

Nedanstående mått kan utgöra en grundinställning men bör alltid anpassas till tillverkarens angivna mått.

PLÅT EFTER FALSUPPTAGNING

Om något av dessa mått är felaktigt kan det i sämsta fall innebära att man inte får en dubbelfals utan bara en enkelfals. Prelaq PLX för bandtäckning har en breddtolerans på banden

av -0/+2 mm. Man slipper därmed de ideliga omställningar av falsupptagaren på grund av att bredden varierar.

*varierar beroende på maskinfabrikat

FALSSLUTNING

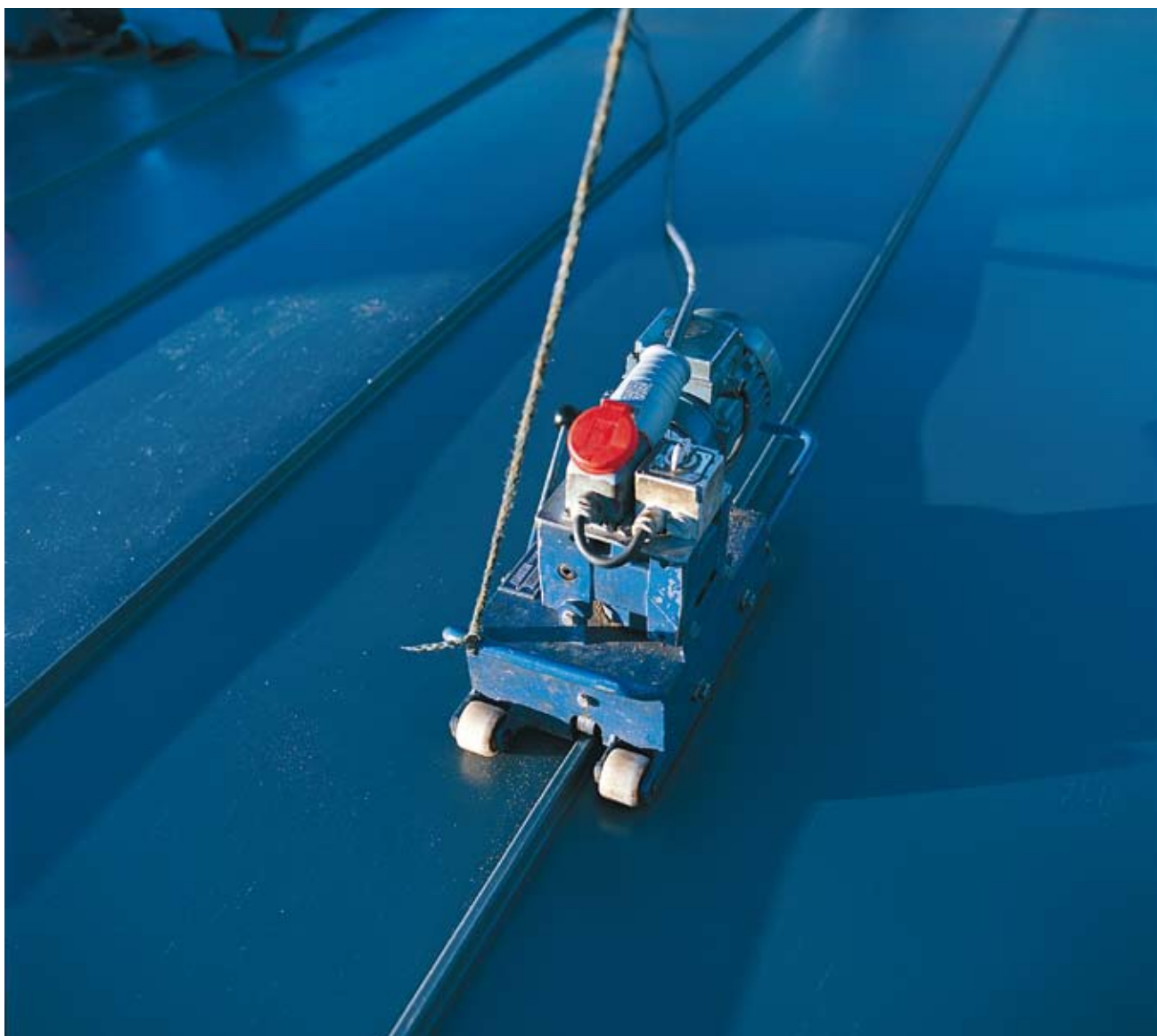
Vid utläggning av bandlängderna bör dessa låsas så att de inte hoppar ur vid falsslutning. Vid bandtäckning på hårt underlag t ex inbrädade tak kan banden låsas exempelvis på varje meter. På mjukare underlag t ex isolering bör låsningen helst ske tätare. Denna låsning utförs ofta med en falstång men för detta moment finns enkla verktyg som gör att man i stående arbetsställning kan låsa banden.

Innan falsslutaren sätts på falsen bör första omslag först klämmas till t ex med

falstången på en längd av ca 300 mm. Falsa sedan om till dubbelfals ca 200 mm innan maskinen sätts på plats. Se till att spaken som för trissorna mot falsen går lätt att föra ned. Om detta görs ökas livslängden på trissorna betydligt. Följ maskinen efter falsen så att du ser att omfalsningen blir rätt. Detta är speciellt viktigt vid bandtäckning på isolering.

Många föredrar att köra falsslutaren uppifrån och ned. Kom dock ihåg att vända falsen så att vattnet inte leds in i falsen, t ex vid vinkelrännor.

Det kan förekomma att man lägger ett stort antal band och enbart låser dessa för att vid ett senare tillfälle färdigfalsa banden med falsslutaren. Man bör då inte köra falserna i ordning från den ena sidan till den andra. Genom att falsslutaren arbetar på hela falsen kan den åstadkomma en dragning i banden i tvärled som kan resultera i snedlutande falsar. Om man istället hoppar över ett antal falsar vid falsslutningen och sedan går tillbaka kan man undvika dessa sträckningar.

SSAB är en världsledande leverantör av höghållfasta stål. SSAB erbjuder produkter, utvecklade i nära samarbete med kunderna för att skapa en starkare, lättare och mer hållbar värld.

SSAB har 9 200 anställda i över 45 länder och har produktionsanläggningar i Sverige och USA.

SSAB är noterat på NASDAQ OMX Nordic, Stockholm.

För mer information, kontakta oss eller besök www.ssab.com.

SSAB Strip Products
SE-781 84 Borlänge
Sweden

Tel +46 243 700 00
Fax +46 243 720 00
strip@ssab.com
www.ssab.com

Denmark
SSAB Svensk Stål A/S
Tel +45 43 20 5000
www.ssab.dk

Finland
OY SSAB Svenskt Stål AB
Tel +358 9 686 6030
www.ssab.fi

France
SSAB Swedish Steel SA
Tel +33 1 55 61 91 00
www.ssab.fr

Great Britain
SSAB Swedish Steel Ltd
Tel +44 1905 795794
www.swedishsteel.co.uk

Italy
SSAB Swedish S.p.A
Tel +39 030 90 58 811
www.ssab.it

The Netherlands
SSAB Swedish Steel BV
Tel +31 24 679 07 00
Fax +31 24 679 07 07
ssabprelaq@ssab.com
www.ssabprelaq.com

Norway
SSAB Svensk Stål A/S
Tel +47 23 11 85 80
www.ssab.no

Poland
SSAB Tuniplåt
Tel +48 227 23 03 40
www.prelaq.pl

